

# کنار بندر پسنی

(داستان کوتاه)

منیر مؤمن

ترجمه:

محمد علی گله بچه - سمیه نازدم

۱۴۰۰

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>موضوع: Baluchi fiction -- Pakistab<br/>         ۲۰th century --<br/>         شناسه افزوده: گله بچه، محمدعلی، ۱۳۵۹-<br/>         مترجم<br/>         شناسه افزوده: نازدم، سمیه، ۱۳۷۵ -، مترجم<br/>         رده بندی کنگره: PIR۹۲۳۹<br/>         رده بندی دیویی: ۸۳۳/۹۲<br/>         شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۰۹۸۸۱<br/>         اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا</p> | <p>سرشناسه: مومن، منیر، ۱۹۶۶-م.<br/>         عنوان قراردادی: لیلان، فارسی<br/>         عنوان و نام پدیدآور: کنار بندر پسنی (داستان کوتاه)/منیر مؤمن؛ ترجمه محمدعلی گله بچه.<br/>         سمیه نازدم.<br/>         مشخصات نشر: تهران: ربیدان، ۱۴۰۰.<br/>         مشخصات ظاهری: ۱۰۳ ص؛ ۱۴،۵ * ۲۱،۵ س.م.<br/>         شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۳۹-۵۱-۸<br/>         وضعیت فهرست نویسی: فیبا<br/>         موضوع: داستان های بلوچی -- پاکستان --<br/>         قرن ۲۰م.</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### شناسنامه کتاب

نام کتاب: کنار بندر پسنی (داستان کوتاه)

مؤلف: منیر مؤمن

مترجم: محمدعلی گله بچه - سمیه نازدم

ناشر: ربیدان

طراح جلد: محمد اقبال صابری

صفحه آرا: عرفان نارویی

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۳۹-۵۱-۸

آدرس: تهران: اتوبان نواب، ساختمان الوند ۵ واحد ۱۰۳

شماره تماس: ۰۲۱-۵۵۴۳۲۲۹۸

## فهرست

|    |                           |
|----|---------------------------|
| ۷  | مقدمه‌ی مترجم             |
| ۱۱ | طلبه‌ی شیشه‌ای پیروز      |
| ۱۹ | یادداشت                   |
| ۳۱ | جنگل                      |
| ۴۱ | زندگی                     |
| ۴۳ | تنها دو چشم داریم         |
| ۵۱ | لیلان                     |
| ۵۷ | امانت                     |
| ۵۹ | مشک                       |
| ۶۱ | دستمال                    |
| ۶۵ | سازین                     |
| ۷۳ | آلاچیق                    |
| ۷۹ | بهشت                      |
| ۸۵ | دارم نردبان‌ام را می‌سازم |
| ۸۹ | تک حکم                    |
| ۹۵ | یک برگی کاغذ              |
| ۹۷ | سنباب                     |

## مقدمه‌ی مترجم

سخن از شعر باشد یا داستان، نقد باشد یا یک یادداشت، منیر مؤمن پیغمبر آخرالزمان ادبیات بلوچی ست. این سخن شاید، سال‌ها بعد به‌تر درک شود. وقتی که آثارش بیشتر خوانده شوند و بیشتر مورد بررسی قرار بگیرند.

پیش‌تر، و در مقدمه‌ی ترجمه‌ی شعرها، او را جادوگر شعر بلوچی لقب داده بودیم، و اینک احساس می‌کنیم که خون سحرانگیز نبوغ او در رگ‌های آثار دیگرش نیز جاری است. زیرا که به قول خود استاد، او می‌داند که «چه می‌خواهم» اش چیست!

نخستین وجه هنرمندانه‌ی شخصیت مؤمن این است که سخن را به ابتذال نمی‌کشد. در متن ادبی هم شاعر است، در نگارش یک داستان کوتاه هم، و حتی هنگام ارسال یک کامنت در یک گروه! هنگام ترجمه‌ی اشعارش چنین فکر می‌کردیم که داستان‌ها باشد که راحت‌تر ترجمه شوند، اما - باز هم به قول خود او - در اینجا هم چیزی تغییر نکرد! نه حال و هوا، و نه دغدغه‌ها و نه حتی شیوه‌ی استوار و زبان‌ورزانه‌ی کلام! این شاعر و نویسنده‌ی بزرگ و باهوش، تنها به یک هدف در همه‌ی کارهایش فکر می‌کند: زبان بلوچی! از همین رو، کمتر در نوشته‌هایش به حال و هوای دنیای مدرن برمی‌خوریم. چرا که مؤمن بر خلاف اغلب شعرا و نویسندگان

معاصرش که وسواسی در استفاده از واژه‌های خودی و بیگانه ندارند، به یک سیر هوشیارانه‌ی قهقراپی دست می‌زند. او می‌داند که زبان اصالت خود را از کجا می‌گیرد. بنابراین، سنگ بنای کارهای خودش را بر روی آب نمی‌گذارد. هر چند می‌داند که از رهگذر این تساهل می‌تواند مخاطب عام‌اش را که زبان او را زبانی سخت و مأنوس می‌داند با خود آشتی دهد، اما از عوام‌فریبی پرهیز می‌کند و یکی از دلایل سختی سر و کله زدن با آثار او نیز در همین است. او زبان بلوچی را، آمیخته با فرهنگ و آداب بلوچی می‌داند. برای همین، با نگاهی ژرف‌کاو به بلوچ، بلوچستان و ادبیات بلوچی می‌نگرد. از یک سو، اگر از لزوم هماهنگی هنرمند با زمانه‌ی خود غافل نیست، از دیگر سو می‌داند که متن ادبی باید که کس و کاری داشته باشد. بن و ریشه‌ای. اصالت و هویتی. استاد مؤمن، در تمام کوشش‌هایش، چه آنگاه که ما را به بدویت دنیای مردم روستا می‌برد و وادار می‌کند که ساعت‌ها در چهره‌ی یک دیوانه بنگریم و آخ بگوییم، و چه آنگاه که ناگهان واژه‌ای را در شعر و یا داستان‌اش از اعماق تاریک و دور زبان بیرون می‌کشد و در برابر چشم‌های ما به آن جانی تازه می‌بخشد، توجه‌اش تماماً به این مسأله است که ادبیات بلوچی را باید که به تدریج و دوره به دوره به خوانندگان آثارش معرفی کند تا در نهایت، زمینه برای زندگی‌اش در دوران معاصر فراهم گردد.

استاد مؤمن می‌کوشد تا خشت اول بنای زبان بلوچی را در ضمن سختگیری نسبت به استفاده از هر کلمه، با عنایت به اصالت وجودی آن کلمه در زبان، پیدا کند و بگذارد، و سپس، همه‌ی هر چه خشت که بعد از هم می‌آیند، عظمت خود را در جایگاه تاریخی، با خصیصه‌ی قائم به ذات یکدیگر پدیدار سازند. خوانش آثار منیر مؤمن، از همین رهگذر، مصداق خردکردن صخره‌ها با مشت است و حرف زدن با او آدم را دیوانه می‌کند! با این حال، اگر کسی به دنبال جلایی و

جلوه‌ای، و یا اثری از تلاشی صادقانه، و یا در جستجوی اصالتی کمتر مقروض به دیگر زبان‌ها، در ادبیات بلوچی باشد، تنها در آثار مؤمن است که می‌تواند به آن دست پیدا کند. منیر مؤمن شخصیتی ست که اگر بتوانی شیوه‌ی ریاضت طاقت‌فرسا اما معنی‌دار و مؤثر او را تحمّل کنی، می‌توانی همه‌ی فرهنگ و ادبیات بلوچ‌ها را، از روزی که هنوز هیچ دفتر و خودکاری بلد نبودند با یکدیگر به زبان بلوچی حرف بزنند، دریابی.

اردیبهشت، ۱۴۰۰

محمدعلی گله‌بچه - سمیه نازدم